

Mismás György, vállalkozó, feltaláló

Paraszti családba született valamikor 1934 télen Murarátkán, de keresztelésének napja lett a születésnapja. Édesapja kocsmát vett a faluban, emiatt kuláknak minősítették, és kitelepítették a családot a Hortobágyra.

„1950. június 7-én ávósok jelentek meg. Fegyverrel jöttek be, apám nem volt otthon, testvéremnek alá kellett írni egy papírt, hogy nem állunk ellent, és minket deportálni fognak. Adtak egy órát pakolni és teherkocsin elvittek bennünket, majd két éjszakát és egy napot utaztunk vonaton.”

Éveket töltöttek egy istállóban, bezúfolva embertelen körülmények között.

„Az ágyak között két személy tudott öltözködni. Együtt éltünk, együtt laktunk, ott nem volt szégyen, ha le kellett vetkőzni, levetkőztél. Egy kislány mosta az arcát reggel a vödörben, mutatta nekem a mellét. Úgy éltünk, mint az állatok 39 hónapig.”

Nehéz fizikai munkát végeztek a kitelepítettekkel, elsősorban a mezőgazdaságban.

„Legnehezebb volt a répaszedés. Nyolc órán át le kellett hajolni és húzogatni a répát. Az egyik kukoricaföld mögött húzódott a csatorna, és hárman, gyerekek, belementünk munka után hűsölni. Megbüntettek bennünket. Bevittek a rendőrségre, és neki kellett támaszkodni a falnak úgy, hogy fél méterre állsz a faltól, a kezedet hátra kötik, a falat a homlokoddal támasztod. Ott kellett állnunk két és fél órát. Először a lábak remegnek, aztán később lecsúsztál. A fejedről lehúztad a bőrt. Fellocsoltak, folytatták.”

Később Mismás György csepei gyárba került dolgozni, de az egykori kitelepítetteknek tilos volt nagyvárosokban lakniuk.

A forradalom alatt a Corvin-közieket erősítette Mismás. Ott volt a Köztársaság téri csatánál is, ahol az Erkel színház tetejéről lőtték a kommunista párt székházát.

„Én fönnt voltam a színház tetején egy haverral, akinek volt géppuskája. Én adtam a golyót, tartottam a tárat. Lőttünk be a pártszékház második emeletére, mert ott láttuk az ávósokat szaladgálni.”

A Corvin-közi élményeiről így mesél Mismás György:

„Volt egy eset, hogy a nagy orosz tank, rövid ágyúval bejött, s annak is kilőtték a láncát, s akkor én a Nap utcánál álltam, ott voltunk vagy huszan. Kirúgtak egy ködbombát. Olyan köd lett pillanatok alatt, hogy a kezemet nem láttam a fegyveren. Különös dolog történt, lövünk, de nem tudjuk, hogy kire. A ködből kijött egy orosz tiszt, pisztollyal. Valaki dobott feléje egy gránátot, s a gránát felrobbant felette, a feje széjjelment, de nem esett el, még ment előre pár lépést. S mikor a járdához ért, akkor esett el szegény.

A Práter utcán van egy iskola, ott volt a parancsnokságunk. A legsomorúbb eset itt történt. A felső emelet tele volt orosz katonával, akik megadták magukat. Minimum hatvan-száz orosz fogjunk volt. Mellettünk volt egy kórház. Onnan egy orvos, aki ott dolgozott, és rajta volt a zöld ruha, öt napja nem látta a családját, a Nap utcán jött le, ment haza. Az utca másik felén, a második emeleten egy néni állt kisgyerekekkel a karján. Sikongatott örömeiben, hogy végre megvagy, élsz! S nem ért haza. Lelőtték.”

A forradalom bukása után Ausztriába a Rába-csatornán keresztül jutott át. Három hetet töltött Bécsben, majd Amerikában telepedett le, ahol először lemezlakatosként dolgozott egy öntödében. 1967-ben saját vállalkozást alapított, finommechanikai lemezlakatosként. Ma is aktív. Számos nagy gyógyszergyárnak dolgozik, több olyan szabadalom is fűződik a nevéhez, ami az orvostudomány munkáját segíti, elsősorban a különféle rákbetegségek felfedezését könnyítendő meg. Mismás György számos amerikai és magyar 56-os vonatkozású emlékművet, filmet, könyvet szponzorált.

***

MÉRFÖLDKÖVEK – 1956-OS PORTRÉK ÉS ÉLETUTAK AZ AMERIKAI MAGYAR EMIGRÁCIÓBAN

Kiállítás a New York-i Magyar Házban (213 E 82 Str. NY, NY, 10028).

Megtekinthető: 2016. október 22. és 2017. január 10. között.

A KIÁLLÍTÁST ÖSSZEÁLLÍTOTTÁK:

New York-i Magyar Ház

Bánhalmi Norbert fotográfus

Nagy Ildikó társadalomkutató, a New York-i Magyar Ház igazgatója

Szilvay Gergely újságíró, a Kőrösi Csoma Sándor Program ösztöndíjasa

PARTNERSZERVEZETEK: Amerikai Magyar Emlékmű Bizottság, New York-i Magyar Főkonzulátus

A KIÁLLÍTÁST TÁMOGATJA: the Hungary Initiatives Foundation

MÉDIAPARTNER: Mandiner

KÜLÖN KÖSZÖNET: Ember Sári, Fischer Viktor, Niemetz Ágnes, Papp László, Szatai Kovács Enikő